

«حزب‌الله» و انتخابات ترکیه

نوژن اقتصادالسلطنه

عباس،

این پرسش خودداری ورزید و گفت: «ما مسلمانیم، قبل از هر چیز خواسته مردم خواست ماست. مردم بدون شک راه خدا را می‌خواهند.»

علاوه بر فعالیتهای مسلحانه گروه حزبالله ترکیه علیه اعضای «پ‌ک‌ک»، آنان تعداد زیادی از روزنامهنگاران لاییک و وابسته به دولت را نیز هدف حملات خود قرار داده بودند. اتهام دستداشتن در بمب‌گذاری سال ۱۹۹۹ و قتل «غفار اوکان» رییس پلیس دیاربکر در سال ۲۰۰۱میلادی از جمله اتهاماتی بودند که سبب قرارگرفتن نام این گروه در فهرست گروه‌های تروریستی دولت ترکیه شد. با وجود مبارزه نیروهای حزبالله ترکیه علیه دولت آن کشور، این جریان به اتحاد تاکتیکی با دولت نیز دست زده است. برای نمونه، نظامیان ترکیه پس از قلع‌وقمع مخالفان در دهه ۸۰ میلادی برای حفظ ثبات کشور، مشروعیت‌بخشیدن به دولت و مقابله با تهدید رادیکالیسم چپ به ارایه مدلی مبتنی بر تلفیق اسلامی – ترکی مبادرت ورزیدند تا از این طریق به گمان خود از ایجاد «آنا‌رشی» بیشتر در ترکیه خودداری کنند. در این زمان بود که دولت ترکیه بودجه‌های کلانی را به ساخت مساجد و افتتاح کلاس‌های آموزش قرآن اختصاص داده رویکردی که دولت مصر در دوره سادات نیز در پیش گرفت و با هدف حذف ناصریسم از جامعه و به حاشیه‌راندن مخالفان به اتحاد موقت با اخوان المسلمین دست زد و اجازه داد تا اعضای آن گروه در دانشگاه‌ها حضور فعال داشته باشند.

دو دهه بعد از دوره، در فوریه سال ۱۹۹۹ میلادی یکی از هواداران «حزب‌الله» ترکیه‌فاش کرد اعضای آن گروه در مقر نیروهای نظامی ارتش ترکیه در دیاربکر تعلیم دیده‌اند. دو روز پس از انتشار این خبر «هالیات گونکن» نویسنده مقاله مربوط به این خبر کشته شد. همچنین «نامیک تارانچی» نماینده نشریه‌ای دیگر در دیاربکر نیز در نوامبر همان سال به قتل رسید. پیش‌تر در سال ۱۹۹۳میلادی

خیابان‌ها دیگر کاربرد خیابان را ندارند

ترجمه: مونا معتمدی

به‌عنوان مثال در تایلند معترضان معروف به پیراهن زرد که خواهان برکناری نخست‌وزیر این کشور بینگلاک شیناواترا به اتهام فساد مالی هستند، معتقدند که دولت در انتخابات گذشته به روش‌ها و بهانه‌های مختلف سعی در جلب آرای مردم کرده، گفتنی است که نخست‌وزیر کنونی تایلند خواهر پولمارترین مرد تایلند تاکسین شیناواترا است که هم‌اکنون در تبعید است ولی همچنان اقتصاد این کشور را از راه دور کنترل می‌کند. اما واقعیت آشکاری که در این بین وجود دارد و باعث اعتراضات خیابانی بخش متوسط و متوسط سطح بالای جامعه تایلند شده است این است که دولت با ترفندهایی همچون دادن یارانه و فراهم‌آوردن خدمات درمانی ارزان در قسمت‌های عمدتاً شمالی کشور که فقیر و روستایی هستند سعی در جلب آرای اقشار ضعیف جامعه کرده است.

به این‌ترتیب با برگزاری هر گونه انتخاباتی تعداد افراد اهل شمال کشور در مقابل گروه اندک شهرنشین و روشنفکر این کشور بسیار بیشتر خواهد بود و همین امر باعث بروز اعتراض‌ها در بین این قشر با عنوان گروهی به‌نام حزب دموکرات کمیته اصلاح رای مردم شد که سعی بر جلوگیری از رای‌دادن مردم تایلند در انتخابات قوریه سال‌جاری داشت، اما شیناواترا تا به حال توانسته طرفداران بسیاری در قسمت‌های شمالی به دست آورد که رسیدن به این هدف را با مشکل مواجه کرده است، به این جهت این کمیته سعی بر تغییر روش خود از اعتراضات خیابانی به شکایت قانونی از نخست‌وزیر این کشور به دادگاه کرده است.

همچنین فساد در دستگاه دولتی در ترکیه نیز منجر به اعتراضاتی خیابانی شده است و درحالی‌که مدارک و اسنادی از فساد دولتی اردوغان به بیرون درز کرده است نخست‌وزیر این کشور اتهامات وارده را رد و تهدید کرده است که به هر شکل ممکن با معترضان برخورد خواهد کرد از جمله اخیراً تهدید به بستن شبکه‌های اجتماعی‌ای همچون فیس‌بوک و یوتیوب کرده است. اعتراضات خیابانی در ترکیه از سال گذشته آغاز شد زمانی که نحوه تصمیم‌گیری و برخورد دولت اردوغان (که همانند شیناواترا همتای تایلندی‌اش با رای عده زیادی از مردم به قدرت رسیده است) در بسیاری از مسایل دیکتاتور مباینه بود، اما آنچه که مشکل اصلی معترضان در ترکیه است پرکردگی‌های بسیار و نداشتن وحدت عمل در موضوعی خاص است درحالی‌که نخست‌وزیر این کشور از حمایت حزب عدالت و توسعه برخوردار است. حزبی سازمان‌یافته و قدرتمند که گفته می‌شود بزرگ‌ترین چالش دولت اردوغان نه اعتراضات مردمی بلکه مخالفان او و در این حزب و در داخل دولت هستند

همچنین در ونزوئلا نیز معترضان بر علیه دولتی که بر اساس رای عده‌ای از مردم هرچند به سختی پیروز شد به خیابان‌ها ریختند، آنها معتقدند که دولت از منابع مالی آاری و قدرت رسانه‌ای‌اش جهت رسیدن به پیروزی در بین اقشار فقیر و کم‌درآمد جامعه سوءاستفاده کرده است، اما حقیقت ماجرا این است که انتخابات آژانه‌ا بوده است و رییس‌جمهور این کشور مانورو از درجه خاصی از مشروعیت برخوردار است هرچند طرفداران وی توجهی به آمار افزایش جرم و جنایت، تورم و فقر در کشور نداشته باشند.

در شرایط کنونی این کشور و با توجه به افزایش شمار کشته‌شدگان اخیر در ونزوئلا مانورو رییس‌جمهور این کشور باید هرچه سریع‌تر به این

انتخابات شوراهای محلی ترکیه برگزار شد. با وجود انتقادات گسترده مطرح‌شده از سوی جریانات مختلف قرار گرفته در اپوزیسیون ترکیه به‌خصوص از سوی حزب «جمهوری خلق» جریان اصلی لاییک آن کشور در مورد وقوع تقلب در انتخابات و در مورد شیوه شمارش آرا به‌خصوص در پایتخت، «رجب طیب‌ار دوغان» نخست‌وزیر ترکیه پس از اعلام پیروزی در انتخابات در کنار همسر و پسرش «بلال» که تا چندی پیش به اتهام دست‌داشتن در پرونده فساد مالی بازداشت شده بود، برای اپوزیسیون آن کشور خط‌نشان کشید. در این بین اما حضور یک حزب در انتخابات چندان در رسانه‌های بین‌المللی مطرح نشده، جریانی که در داخل ترکیه افتادن نامش بر زبان‌ها واکنش‌های بسیاری را برانگیخته است: حزب «هدی» شاخه سیاسی گروه نظامی حزب‌الله ترکیه که در سال ۲۰۱۲ میلادی تاسیس شد.

با وجود تظاهرات هزاران نفر از عوامل و هواداران این حزب در تاریخ دوم‌مارس سال‌جاری میلادی در استان شرقی «وان» ترکیه، نامزدهای این حزب تنها موفق به کسب ۱۹۹ه‌م‌رصد آرای کل اخذشده در ترکیه شدند و در مجموع ۸۴/۳۴ رای را عمدتاً در استان‌های شرقی و جنوب‌شرقی کردنشین این ترکیه از آن خود کردند: ۴/۴۱درصد آرا در دیاربکر و هفت‌درصد در بامنان. این نتایج در حالی به دست آمدند که پیش‌تر سخنگوی حزب‌الله ترکیه مدعی شده بود اگر فردی به هویت «کردی» اعتقاد دارد به حزب «آشتی و دموکراسی» رای خواهد داد اگر کسی هویت «اسلامی» را راجح می‌داند به حزب «عدالت و توسعه» رای خواهد داد اما اکنون با حضور «حزب‌الله» ترکیه هر دوطرف به سوی این جریان جذب خواهند شد.

پیشینه این گروه سیاسی به پس از دوران کودتای نظامیان ترکیه در دهه ۸۰ میلادی بازمی‌گردد. هسته اولیه حزب‌الله ترکیه در گروه وحدت شکل گرفت. رهبران این گروه در ابتدا در دو کتایفروشی در ناحیه دیاربکر گردهم آمده بودند. «حسین ولی اوغلو»، رهبر اولیه گروه بود که در سال ۲۰۰۰ میلادی در محاصره پلیس استانبول قرار گرفت و کشته شد. حزبالله ترکیه در نتیجه تصفیه‌های خونین درون گروهی در فاصله سال‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۳ میلادی با انشقاقی بزرگ مواجه شد. کشتار و زردخوچ‌به داخل گروه محدود نماند بلکه اعضای آن در سال ۱۹۹۲ و ۱۹۹۵ میلادی وارد نزاعی خونین با گروه «پ‌ک‌ک» شدند و بیش از ۵۰۰ نفر از اعضای آن گروه را به قتل رساندند و با انتشار بیانیه‌هایی اعلام کردند «پ‌ک‌ک» مسؤول کشته‌شدن مسلمانان بوده و با ارامنه «کافر» همکاری می‌کند. نبرد میان دو گروه کرد در ترکیه به کشته‌شدن ۲۰۰۰ نفر از اعضای حزبالله ترکیه نیز انجامید. شعار این گروه «کلاشنیکف و قرآن» دو سلاح مهم در برقراری دولتی اسلامی بوده است. نزاع آنان با گروه «پ‌ک‌ک» بیشتر بر سر موضوعات ایدئولوژیک بوده است چراکه «پ‌ک‌ک» تحت رهبری «عبدالله اوجلان» سازمانی مارکسیستی – لنینیستی بوده امری که در تضاد با ماهیت مذهبی حزبالله ترکیه قرار داشت. مانیفست ۱۷صفحه‌ای این گروه که در سال ۲۰۱۴ میلادی منتشر شده، نشان می‌دهد فعالیت رهبران حزبالله ترکیه تنها به نواحی کردنشین محدود نمی‌شود بلکه کل آن کشور را دربر می‌گیرد و آنان تمام خاک ترکیه را هدف قرار داده‌اند. در این مانیفست آمده گروه حزبالله ترکیه خواهان تشکیل فدراسیون مستقل کردها با شرط رعایت ارزش‌های اسلامی و تشکیل دولت اسلامی برای آنان شده است. با این حال، «حسین بیلماز»، رهبر این گروه در نوامبر سال ۲۰۱۳میلادی در مصاحبه با خبرنگار نشریه «اکنونیست» در پاسخ به این پرسش که «آیا آن جریان خواهان برقراری حکومتی مبتنی بر شریعت در ترکیه است؟» از ارایه پاسخ صریح و مستقیم به

جهان

نگاه کارشناس

چرا عدالت و توسعه پیروز شد؟

سیامک کانکایی کارشناس ترکیه

نتایج انتخابات شهرداری‌های ترکیه نشان داد که حزب عدالت و توسعه همچنان سک‌ان‌دار اداره ترکیه و برخورار از پایگاه قوی اجتماعی است. اگرچه پیش‌بینی می‌شد که حزب حاکم در این انتخابات بیشترین کرسی شهرداری را به دست آورد اما احتمالاتی مبنی بر به چالش کشیدن وضعیت سیاسی این حزب نیز مطرح بود به‌خصوص آنکه سال گذشته برای حزب عدالت و توسعه سالی پرتنش از نظر سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بود. جریانات پارک گزی و اعتراضات اجتماعی تابستان سال گذشته و سپس مطرح‌شدن سوءاستفاده‌های مالی نزدیکان و هم‌حزبی‌های اردوغان و برآمدن اختلافات میان جنبش فتح‌الله گول و حزب عدالت و توسعه موضوعاتی بود که حزب عدالت و توسعه را به چالش کشید و رقابتی سیاسی حزب عدالت و توسعه کوشیدند از این مجموعه اتفاقات پسره لازم را برای به زیرکشیدن جایگاه حزب عدالت و توسعه ببرند. با این حال، این تمام ماجرا نبود و مشخص بود که حزب عدالت و توسعه که ۱۰ سال سکان سیاسی را در اختیار داشت، از پایگاه اجتماعی قوای بر‌خوردار است که به‌طور بنیادین این حزب را شاخص می‌کند. دلیل عمده اقبال مردم به این حزب، عملکرد اقتصادی حزب عدالت و توسعه در طول ۱۰سال

گذشته، ثبات نسبی سیاسی در ترکیه و نگرانی از برهم‌خوردن چنین ثباتی بود. این حزب همچنین حرکت نوین حزب‌گرایی را به نمایش گذاشت و مدل حکومتی این حزب که ترکیبی از اسلام‌گرایی و تنکو‌کرات‌گرایی بود به محبوبیت این حزب بی‌تاثیر نبوده است. نتایج این انتخابات برای اردوغان یک معیار سنجش بود و سخنرانی‌های اردوغان پس از انتخابات نیز نشان داد که این انتخابات تا چه اندازه برای شخص اردوغان مهم بوده است، اگرچه این انتخابات، انتخاباتی محلی بود اما با برد ملی مورد تحلیل قرار می‌گیرد و می‌تواند برای حزب عدالت و توسعه یک منزلت جدید سیاسی و اجتماعی به دست آورد. این انتخابات پیش‌زمینه‌ای برای انتخابات پارلمانی آینده است و هم‌اکنون به نظر می‌رسد اردوغان در حال بررسی این موضوع است که آیا گزینه شرکت در انتخابات آتی را به تست بگذارد یا خیر. بار ملی این انتخابات از این جهت است که می‌تواند اردوغان را برای شرکت در انتخابات ریاست‌جمهوری مصرتر کند. با این حال انتخابات محلی و شهرداری‌ها اساساً نمی‌تواند یک نسخه کلی برای انتخابات پارلمانی باشد چراکه عوامل متعددی نظیر عنصرعمرگرای و کار-ده‌های ملی در انتخابات شهرداری‌ها تاثیرگذار است اما در انتخابات پارلمانی جهات سیاسی بیشتر جنبه ملی و حزب‌گرایی به خود می‌گیرد و به‌همین‌دلیل احزاب رقیب هنوز امید خود را برای به چالش کشیدن عدالت و توسعه در انتخابات آتی از دست ندادند. به هر تقدیر انتخابات شهرداری‌ها گام بلندی برای حزب عدالت و توسعه بود و این حزب می‌تواند برای پیروزی در چهارمین دور انتخابات پارلمانی حساب ویز‌های بر روی این نتایج باز کند.

ادامه از صفحه ۷

راه پوتین به سوی نابودی اقتصادی

درواقع، واکنش روسیه به اتفاقات اوکراین از بدترین پیش‌بینی‌ها هم فراتر رفت. پیش‌بینی کسانای مانند آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان که می‌خواست ببیند پوتین «چگونه با واقعیت مواجه می‌شود» حرکت در محور کریمه به‌عکس چیزی است که پوتین ممکن بود در المپیک سوچی و آزادکردن میخائیل خودورکوفسکی و دختران پوسی‌رایت (اواخر دسامبر) به دست آورد.

با توجه به آنچه در پیش آمد، به‌نظر نمی‌رسد ماجراجویی روسیه در کریمه بخشی از طرحی بلندمدت باشد. به عکس از زمانی که بحران آغاز شد، رهبران روسیه مدام اظهارات پیشین خود را نقض می‌کنند و تصمیمات جدید و متضادی می‌گیرند و به‌راحتی واقعیات موجود را نادیده می‌گیرند. همه این‌ها نشان می‌دهد که رهبران سیاسی روسیه استراتژی ندارند و از پیش‌بینی عواقب تصمیماتشان ناآگاهند. حتی حامیان کرملین هم اذعان دارند که پوتین «بده‌ه سخن می‌گوید» همچنین روشن است که تصمیم تخطی از حقوق بین‌الملل، با وجود ریسک تحریم اقتصادی، حلقه نزدیکان او را نیز دچار شتت می‌کند. به عنوان مثال «والنتینا ماتوینکو» یکی از نمایندگان شورای فدرال اعلام کرد پوتین ارتشی به اوکراین نخواهد فرستاد اما چند روز پیش او و سایر اعضای شورا به اتفاق آرا این اجازه را به پوتین دادند. فارغ از اینکه کرملین ناآگاهانه و غیرمنطقی عمل می‌کند یا خیر، سیاست‌های آن در کریمه برای سرمایه‌گذاران یک پیام دارد؛ اینکه رهبران سیاسی روسیه غیرقابل پیش‌بینی هستند. دوشنبه هفته گذشته که ماجراجویی پوتین در کریمه آغاز شد، طبق گزارش‌ها بانک‌مرکزی روسیه حدود ۱/۱۳ میلیارددلار خرج کرد تا ارزش روبل را نگه دارد.

این هزینه بی‌شک نمی‌تواند پایدار باشد؛ اخیراً بانک‌مرکزی روسیه اعلام کرده که اجازه می‌دهد نرخ روبل شناور شود. نرخ مبادله تحت‌تاثیر این امر که انتظارات بازار را بازتاب می‌دهد، روی قیمت نفت و جریان آتی سرمایه تاثیر می‌گذارد.

در نهایت نگرانی بابت پوتینی که «را تباطش با واقعیت را از دست داده» نه تنها بر کند شدن رشد GDP (حتی منفی شدن آن) بلکه به کاهش قدرت پول و گران‌شدن کالاهای مصرفی نیز دلالت دارد. روس‌ها همگی این اثرات را احساس خواهند کرد، مگر اینکه رییس‌جمهورشان را به واقعیت‌های دیا بازگرانند.

منبع: http://www.project-syndicate.org

ادامه از صفحه ۸

شرط‌خ روسیه در اوکراین

اقتصاد اوکراین در وضعیت بسیار بدی قرار دارد. اعتراضات گسترده ماه‌های اخیر در این کشور و بحران سیاسی و فساد اقتصادی سال‌های گذشته اوکراین سبب شده که اقتصاد آن کشور به‌شدت آسیب ببیند. از طرفی دیگر اقتصاد اوکراین در طول سال‌های گذشته وابسته و در ارتباط نزدیک با روسیه بوده است. روسیه در سال ۲۰۱۰ طبق توافقنامه‌ای که در شهر خارکوف اوکراین امضا کرد، متعهد شد در مقابل استقرار ناوگان روسیه در دریای سیاه و کریمه که از سال ۲۰۱۷ به مدت ۲۵ سال تمدید می‌شد، به اوکر این میزان یک‌صددلار در هر هزار مترمکعب فروش گاز تخفیف دهد. این میزان تخفیف باعث می‌شد علاوه بر ارزان‌تر بودن گاز برای مصرف مردم اوکراین، این کشور بتواند با قیمتی بالاتر همین گاز را به سایر کشورهای اروپایی بفروشد. اما با در‌دست‌گرفتن قدرت کریمه توسط روسیه و تیر‌شدن روابط بین دو کشور، روسیه قصد دارد به تخفیف قیمت گاز به اوکراین پایان دهد. لازم‌به ذکر است همین الان نیز اوکراین حدود یکونیم‌میلارددلار بابت بدهی‌های گذشته به شرکت گاز پوم روسیه بدهکار است.

در این موضوع شکی وجود ندارد که اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا برای جلوگیری از به‌وجودآمدن بحران بیشتر در اوکراین و همچنین جلوگیری از خطر فروپاشی این کشور مجبور خواهند بود به اوکراین کمک اقتصادی فراوانی بکنند. اوکراین و اتحادیه اروپا در همین راستا در حال امضای قرارداد‌های اقتصادی و سیاسی متعددی هستند. ایالات متحده آمریکا متعهد شده است تا مبلغ یک‌میلیارد دلار به اوکراین کمک کند. همچنین اتحادیه اروپا اعلام کرده، قصد دارد ۱۵میلیارد دلار به اوکراین وام بدهد. این در حالی است که دولت موقت اوکراین می‌بافی بیشتر از این برای نجات اقتصاد کشورش، از سایر کشورها و مجمع جهانی درخواست کمک کرده است.

روس‌ها سال‌های نسبتاً زیادی است که به‌خاطر نزدیکی سیاسی، اقتصادی و استراتژیک اوکراین به این کشور، به آنها کمک‌های اقتصادی زیادی می‌کردند. اکنون به‌نظر می‌رسد نوبت اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا باشد که در شرایط بحرانی مذکور به یاری اوکراین بشایند. به‌نظر نمی‌رسد روسیه در این شرایط گام‌های نظامی بیشتری بردارد. کریمه که برای روس‌ها از اهمیت استراتژیک و تاریخی فراوانی برخوردار بود، هم‌اکنون تحت‌نفوذ روسیه قرار گرفته است. اکنون روسیه خواهان خود تا ببیند اوکراین و شرکای اقتصادی جدیدش یعنی اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا چگونه از بحران موجود در این کشور بیرون خواهند آمد. مطمئناً روابط روسیه و کشورهای غربی به واسطه اتفاقات هفته‌های گذشته در اوکراین به شدت تخریب شده و این موضوع برای روسیه عواقب اقتصادی شدیدی خواهد داشت اما به‌طور حتم این پایان بازی شرط‌خ روسیه در اوکراین نخواهد بود.

اگرچه اوکراین هم اکنون تابستان در چندان گرم خود را پیش‌روی دارد اما همگان می‌دانند که این تابستان در اوکراین و اکثر اروپا چندان طولانی نخواهد بود. زمستان سرد و طولانی در این مناطق به‌زودی آغاز می‌شود. اگرچه اقتصاد روسیه به‌شدت وابسته به نفت و گاز است اما اوکراین و بخش وسیعی از اروپا نیز به‌شدت نیازمند گاز روسیه هستند. تاریخ نشان داده است که روس‌ها صبورتر و مقاوم‌تر از آنچه بسیاری تصور می‌کنند، هستند.

در زمان حمله بایلتون به روسیه آنها برای رسیدن به اهداف خود حتی حاضر شدند پایتخت زیبایشان مسکو را در آتش بسوزانند. ممکن است روسیه قصد داشته باشند تا دوباره در انتظار سرمای به‌رحم زمستان در آن مناطق باشد تا به خوبی بتواند از نیاز مبرم اوکراین و اروپا به گاز روسیه استفاده مناسب ببرد.

دولت جدید اوکراین باید تلاش خود را برای بهبود سریع وضعیت اقتصادی و سیاسی کشورش کند. حفظ تعامیت ارضی، استقلال و اتحاد مردم اوکراین کاری است که در شرایط کنونی تنها با رهبری بسیار قوی و کاربزمایتک در این کشور صورت خواهد گرفت. آیا در حال حاضر چنین شخصیت‌هایی که بتوانند اوکراین را از شرایط موجود بیرون آورند، وجود خواهند داشت؟ باید منتظر ماند و حوادث آینده این کشور بزرگ اروپای شرقی را نظاره کرد.